

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULA ARTE

**DESCUBRE PANAMÁ
ODKRYJ PANAMĘ**

*KULTUROWY PRZEWODNIK PO DUSZY
KRAJU Z OKAZJI DNIA NIEPODLEGŁOŚCI*

ALTAR DE MUERTOS

OLĘTARZ ZMARŁYCH

**CREACIÓN DE IDENTIDAD
POLÍTICA HISTÓRICA DE LA POLONIA DE
ENTREGUERRAS**

**KREOWANIE TOŻSAMOŚCI
POLITYKA HISTORYCZNA MIĘDZYWOJENNEJ POLSKI**

www.vistularte.com

PORTADA STRONA TYTUŁOWA

En 1918, Polonia recuperó su independencia tras 123 años de dominio extranjero. Los vencedores de la Primera Guerra Mundial apoyaron las aspiraciones independentistas de Polonia. Sin embargo, las fronteras del país recién renacido aún no estaban definidas. Poco después de la Primera Guerra Mundial, los polacos lucharon contra los alemanes en la Gran Polonia y Silesia, contra los ucranianos en Galicia Oriental y contra los lituanos en la región de Vilna. En 1920, Polonia fue invadida por el Ejército Rojo, pero tras una serie de batallas, los bolcheviques fueron derrotados. Los polacos triunfaron.

W 1918 roku Polska odzyskała niepodległość po 123 latach obcych rządów. Zwycięzcy I wojny światowej poparli polskie dążenia niepodległościowe. Granice odrodzonego państwa nie zostały jednak jeszcze określone. Krótko po I wojnie światowej Polacy walczyli z Niemcami w Wielkopolsce i na Śląsku, z Ukraińcami w Galicji Wschodniej oraz z Litwinami na Wileńszczyźnie. W 1920 roku Polska została zaatakowana przez Armię Czerwoną, ale po serii bitew bolszewicy zostali pokonani. Polacy odnieśli triumf.

CARTA

EDITORIAL

LIST REDAKCYJNY

Bienvenidos a la primera revista digital en español y polaco un proyecto creado con pasión, ideas frescas y una visión global desde Polonia para el mundo.

Nace un nuevo espacio de encuentro, de conocimiento y de inspiración. Aquí hablaremos de lo que nos mueve, nos conecta y nos transforma: salud, ciencia, tecnología, arte, redes sociales, cultura y mucho más.

Esta revista es un puente entre lenguajes, culturas y maneras de ver el mundo. Queremos crear comunidad, compartir información de valor y abrir conversaciones que trasciendan fronteras.

¡Gracias por ser parte de este inicio!

La primera revista digital desde Polonia escrita en polaco y español. ¡Esto recién comienza!

Con cariño,
J. Walle

Witamy w pierwszym cyfrowym magazynie w języku hiszpańskim i polskim, projekcie stworzonym z pasją, świeżymi pomysłami i globalną wizją z Polski na świat.

Powstaje nowa przestrzeń spotkań, wiedzy i inspiracji. Będziemy tutaj mówić o tym, co nas porusza, łączy i zmienia: zdrowie, nauka, technologia, sztuka, media społecznościowe, kultura i wiele więcej.

Ten magazyn to most między językami, kulturami i sposobami postrzegania świata. Chcemy budować społeczność, dzielić się wartościową wiedzą i otwierać rozmowy, które przekraczają granice.

Dziękujemy, że jesteś częścią tego początku!

Pierwszy magazyn cyfrowy z Polski, napisany po polsku i po hiszpańsku. To dopiero początek!

Z serdecznymi pozdrowieniami,
J. Walle

El contenido no puede ser reproducido total o parcialmente sin citar la fuente y la liga a la página www.vistularte.com

El contenido tiene fines informativos y de entretenimiento exclusivamente.

Las respuestas de entrevistas, contenido de los artículos particulares y los anuncios es responsabilidad exclusiva de los autores y los anunciantes y no refleja necesariamente el punto de vista de la revista **VISTULARTE** y **ALIVE TODAY FOUNDATION**.

El contenido de los anuncios publicitarios, así como el producto o servicio que ofrecen es responsabilidad exclusiva de cada anunciante.

(c) 2016-2025 ALIVE TODAY FOUNDATION.

Todos los derechos reservados.

¿Te interesa colaborar con nosotros?

Escríbenos un mensaje a vistularte@gmail.com

Zawartość nie może być powielana w całości lub w części bez podania źródła i linku do www.vistularte.com

Zawartość służy wyłącznie celom informacyjnym i rozrywkowym.

*Odpowiedzi na wywiady, treść poszczególnych artykułów i reklam jest wyłączną odpowiedzialnością autorów i reklamodawców i niekoniecznie odzwierciedla poglądy magazynu **VISTULARTE** i **ALIVE TODAY FOUNDATION**. Za treść reklam, jak również za produkt lub usługę, które oferują, odpowiada wyłącznie reklamodawca.*

(c) 2016-2025 ALIVE TODAY FOUNDATION.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Chcesz z nami współpracować?

Wyślij nam wiadomość e-mail na adres vistularte@gmail.com

NOVIEMBRE / LISTOPAD 2025

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULARTE

Esta revista electrónica es una creación de la Fundación "Alive Today Foundation".

Ten e-magazyn jest dziełem Fundacji "Alive Today".

<http://www.alivetoday.org>

KRS **0000651571**

NIP **6762518425**

**FUNDADOR "ALIVE TODAY FOUNDATION"
Y GESTION "VISTULARTE"**

*ZAŁOŻYCIEL FUNDACJI "ALIVE TODAY"
I ZARZĄDZANIE "VISTULARTE"*

Juan Walle

REDACCIONES ARTYKUŁY I REDAKCJA

Weronika Bazydło

Anna Kraus

Beata Sylwestrzak

ARTE Y DISEÑO GRÁFICO

PROJEKT ARTYSTYCZNY I GRAFICZNY

Juan Walle

PUBLICIDAD REKLAMA

vistularte@gmail.com

FOTOGRAFIAS FOTOGRAFIE

Juan Walle

Beata Sylwestrzak

Weronika Bazydło Anna Kraus

FOTOGRAFIAS Y ANIMACIONES

FOTOGRAFIE I ANIMACJE

90% de nuestras fotografías y animaciones son realizadas con Inteligencia artificial (AI), así que los derechos son propiedad de Alive Today Foundation, en caso de lo contrario se dara el reconocimiento al fotógrafo.

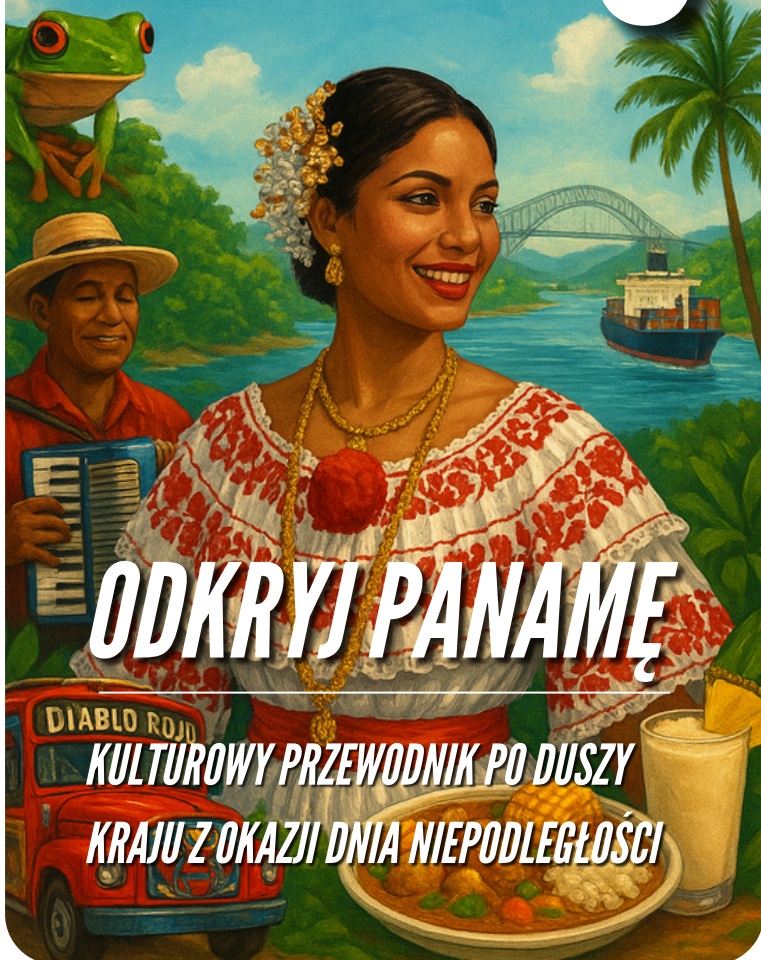
90% naszych fotografii i animacji powstaje przy użyciu sztucznej inteligencji (AI), dlatego prawa autorskie należą do fundacji Alive Today Foundation; w przeciwnym wypadku, autorstwo zostanie przypisane fotografowi.

6

Prosa

DESCUBRE
PANAMÁ

8

ODKRYJ PANAMĘ

KULTUROWY PRZEWODNIK PO DUSZY

KRAJU Z OKAZJI DNIA NIEPODLEGŁOŚCI

16

**CREACIÓN DE IDENTIDAD
POLÍTICA HISTÓRICA DE LA POLONIA
DE ENTREGUERRAS**

**KREOWANIE TOŻSAMOŚCI
POLITYKA HISTORYCZNA MIĘDZYWOJENNEJ
POLSKI**

22

**ALTAR DE
MUERTOS**

OLĘTARZ ZMARŁYCH

32

NIEBORÓW
RELAJACIÓN EN
EL JARDÍN
PALACIEGO

RELAKS W
OGRODZIE
PAŁACOWYM

Prosa

Ciro Alegría fue un escritor, periodista y político peruano. Nació el 4 de noviembre de 1909 en Lima. Es más conocido por ser uno de los principales representantes de la novela indigenista. El indigenismo fue una corriente literaria y artística desarrollada entre las décadas de 1920 y 1930, que priorizó a la cultura quechua y a su papel en la historia peruana. Por su participación en la revolución aprista en Lima fue deportado a Chile. Durante su destierro escribió sus primeras novelas. A causa de su exilio, sus obras trascendieron fronteras. Fue amigo de Gabriela Mistral, a quien dedicó su libro *Gabriela Mistral íntima*. Sus novelas más importantes (escritas durante su exilio en Chile) son *La serpiente de oro*, *Los perros hambrientos* y *El mundo es ancho y ajeno*, considerada su obra cumbre. Con motivo de su nacimiento en noviembre, recordamos su legado literario.

Ciro Alegría był peruwiańskim pisarzem, dziennikarzem i politykiem. Urodził się 4 listopada 1909 roku w Limie. Jest najbardziej znany jako jeden z głównych przedstawicieli powieści indygenistycznej. Indygenizm był nurtem literackim i artystycznym rozwijającym się w latach 20. i 30. XX wieku, który stawiał w centrum kulturę keczua oraz jej rolę w historii Peru. Brał udział w rewolucji aprystowskiej w Limie, za co został deportowany do Chile. Podczas wygnania napisał swoje pierwsze powieści. Dzięki temu, że tworzył na emigracji, jego dzieła przekraczały granice kraju. Był przyjacielem Gabrieli Mistral, której zadedykował książkę *Gabriela Mistral íntima*. Do jego najważniejszych powieści (napisanych na wygnaniu w Chile) należą *Złoty wąż*, *Głodne psy* oraz *Świat jest szeroki i obcy*, uznawana za jego najwybitniejsze dzieło. Z okazji rocznicy jego urodzin w listopadzie wspominamy jego literackie dziedzictwo.

Captura de pantalla de YouTube
Zrzut ekranu z Youtube

“Pero la vida siempre triunfa. El hombre es igual al río, profundo y con sus reveses, pero voluntarioso siempre. La tierra se solaza dando frutos y es una fiesta de color la naturaleza en todas las gradaciones del verde lozano, contrastando con el rojo vivo de las peñas ariscas y el azul y blanco lechoso de las piedras y arena de las playas.

Cocales, platanares y yucales crecen a la sombra de paltos, guayabos, naranjos y mangos entre los que canturrea voluptuosamente el viento haciendo circular el polen fecundo.

Los árboles se abrazan y mecen en una ronda interminable.

Centenares de pájaros ebrios de vida cantan a la sombra de la floresta y más allá, junto a las peñas y bajo el oro del sol, están los gramalotales donde se engordan los caballos y asnos que han de ir a los pueblos llevando las cargas. La luz refulge en los lomos lustrosos y las venas plétóricas les dibujan ramajes en las piernas. Cada relincho es un himno de júbilo.”

„Życie jednak zawsze zwycięża. Człowiek jest taki sam jak rzeka, głęboki i nieznan, ale zawsze pełen życia. Ziemia wchłania słońce, daje owoce i jest jednym wielkim świętem kolorów natury we wszystkich odcieniach bujnej zieleni, kontrastującej z żywą czerwienią dzikich skał, błękitem oraz mleczną bielą kamieni i piasku plaży.

Bananowce, krzewy koka i yuca rosną w cieniu guayab, mangowców, drzew paltos i pomarańczy, wśród których, obficie rozsiewając kwietny pyłek, rozkosznie nuci wiatr.

Drzewa kołyszą się i splatają w nieustającym korowodzie.

Setki pijanych życiem ptaków śpiewają w listowiu, a także i tam, u stóp skał i w złocie słońca, na pastwiskach, gdzie wypasa się konie i osły, które pójdą z ładunkiem do innych wsi. Światło odbija się w lśniących grzbietach koni, a grube żyły rysują sploty na ich nogach. Każde rzenie staje się uroczystym hymnem.”

T-SHIRTS

DÍA DE LOS

WWW.KTRINES.COM

DESCUBRE PANAMÁ

UNA GUÍA CULTURAL PARA CONOCER EL ALMA DEL PAÍS EN SU DÍA DE LA INDEPENDENCIA

ODKRYJ PANAMĘ

KULTUROWY PRZEWODNIK PO DUSZY

KRAJU Z OKAZJI DNIA NIEPODLEGŁOŚCI

La independencia de Panamá del Imperio español se desarrolló entre el 10 y el 28 de noviembre de 1821. El 3 de noviembre de 1903, Panamá se separó de Colombia. Estas fechas destacan el valor cívico y el compromiso con la libertad nacional.

¡Vamos a descubrir Panamá juntos!

Niepodległość Panamy od Imperium Hiszpańskiego ogłoszono między 10 a 28 listopada 1821 roku. 3 listopada 1903 roku Panama oddzieliła się od Kolumbii. Obie te daty podkreślają obywatelską odwagę i przywiązanie do narodowej wolności.

Odkryjmy Panamę razem!

Literatura

Carlos Francisco Changmarín – poeta, narrador, folclorista y autor de ensayos y literatura infantil panameño. Obtuvo varios premios literarios. Los temas políticos y los mensajes sociales son predominantes en su obra.

Rogelio Sinán – escritor vanguardista, conocido por su poesía, novelas, ensayos y teatro infantil. El Premio Centroamericano de Literatura Rogelio Sinán rinde homenaje a su legado literario. *La isla mágica* (2014) es su obra cumbre.

Justo Arroyo – educador y autor de novelas y ensayos. Destacan *Réquiem por un duende* (2002), *Capricornio en gris* (1972) y *Rostros como manchas* (1991), entre otras.

Tristán Solarte (seudónimo de Guillermo Sánchez Borbón) – escritor realista, autor de la novela *El ahogado* (1957). En 2001 recibió la Orden al Mérito Intelectual por parte de la Academia Panameña de la Lengua, honor que antes solo había sido otorgado a Rogelio Sinán.

Literatura

Carlos Francisco Changmarín – poeta, prozaik, folklorysta, autor esejów i literatury dziecięcej. Zdobywca licznych nagród literackich. W jego twórczości dominują tematy polityczne i społeczne przesłania.

Rogelio Sinán – pisarz awangardowy, autor poezji, powieści, esejów i sztuk dla dzieci. Nagroda jego imienia przyznawana w dziedzinie literatury w Ameryce Środkowej upamiętnia jego dorobek. Najważniejszym dziełem jest powieść *La isla mágica* (2014).

Justo Arroyo – nauczyciel i autor powieści oraz esejów. Do jego znanych książek należą *Réquiem por un duende* (2002), *Capricornio en gris* (1972) i *Rostros como manchas* (1991).

Tristán Solarte (pseudonim Guillermo Sánchez Borbón) – pisarz realistyczny, autor znanej powieści *El ahogado* (1957). W 2001 roku otrzymał Order Zasługi Intelektualnej przyznany przez Panamską Akademię Języka – wyróżnienie to wcześniej otrzymał jedynie Rogelio Sinán.

Foto: Luis Quintero/Pexels

Cine

Abner Benaim – productor, director, guionista y artista plástico, es uno de los cineastas más reconocidos de Panamá. Su documental *Invasión* (2014), sobre la invasión estadounidense de 1989, representó a Panamá en la 87.ª edición de los Premios Óscar. También dirigió, escribió y guionizó *Yo no me llamo Rubén Blades* (2018), sobre el célebre músico, compositor, actor, activista y político panameño. Otra obra destacada es *Plaza Catedral* (2021).

Ana Endara – directora y guionista especializada en documentales. Sus largometrajes *Curundú* (2008) y *Reinas* (2013) se centran en historias sociales y situaciones cotidianas. *Querido Trópico* se estrenó en el Festival Internacional de Cine de Toronto (TIFF) y en el Festival de Cine de San Sebastián; narra la historia de una inmigrante colombiana en Ciudad de Panamá.

Manos de piedra (2016), dirigida por Jonathan Jakubowicz, relata la historia biográfica del boxeador panameño Roberto Durán.

Mariposas negras (2024), dirigida por David Baute, es una animación sobre el cambio y la crisis climática, coproducción entre España y Panamá.

Las hijas (2023) es una producción panameño-chilena dirigida por Kattia G. Zúñiga. El drama cuenta la historia de dos hermanas costarricenses que viajan a Panamá en busca de su padre.

Diablo Rojo PTY (2019), película de terror dirigida por Sol Moreno y J. Oskura Nájera, narra la historia de un grupo de hombres perdidos en la selva de Chiriquí que deben sobrevivir a extrañas criaturas.

Festival Internacional de Cine de Panamá (IFF Panamá) – el evento cinematográfico más importante del país desde 2012.

Kino

Abner Benaim – producent, reżyser, scenarzysta i artysta plastyk, jeden z najbardziej znanych panamskich filmowców. Jego dokument *Invasión* (2014), poświęcony amerykańskiej inwazji na Panamę w 1989 roku, reprezentował kraj na 87. ceremonii wręczenia Oscarów. Benaim był także reżyserem, scenarzystą i autorem dialogów filmu *Yo no me llamo Rubén Blades* (2018), opowiadającego o słynnym muzyku, kompozytorze, aktorze, aktywiście i polityku panamskim. Kolejnym ważnym dziełem jest *Plaza Catedral* (2021).

Ana Endara – reżyserka i scenarzystka specjalizująca się w filmach dokumentalnych. Jej pełnometrażowe produkcje *Curundú* (2008) i *Reinas* (2013) koncentrują się na tematach społecznych i codziennych sytuacjach. Film *Querido Trópico* miał premierę na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Toronto (TIFF) i w San Sebastián; opowiada historię kolumbijskiej imigrantki w Panamie.

Kamienne pięści (2016), w reżyserii Jonathana Jakubowicza, przedstawia biografię legendarnego boksera Roberto Durána.

Mariposas negras (2024), reż. David Baute, to animacja o zmianach klimatycznych i kryzysie środowiskowym; koprodukcja Hiszpanii i Panamy.

Las hijas (2023) – koprodukcja panamsko-chilijska w reżyserii Kattii G. Zúñigi. Film opowiada o dwóch siostrach z Kostaryki, które wyruszają do Panamy, by odnaleźć ojca.

Diablo Rojo PTY (2019) – horror w reżyserii Sol Moreno i J. Oskury Nájery o grupie mężczyzn zagubionych w dżungli Chiriquí, walczących o przetrwanie wobec nadnaturalnych stworzeń.

Międzynarodowy Festiwal Filmowy w Panamie (IFF Panamá) – najważniejsze wydarzenie filmowe w kraju, organizowane od 2012 roku.

Comida

Sancocho – sopa espesa preparada con pollo, ñame, culantro y otras hierbas aromáticas, acompañada de arroz blanco.

Arroz con pollo – arroz cocido junto con pollo desmenuzado, pimientos, guisantes, zanahorias y especias locales.

Ropa vieja – guiso de carne desmenuzada cocida a fuego lento con tomates, cebollas, pimientos y especias.

Tamales panameños – cocinados directamente en olla y envueltos en hojas de bijao; más grandes que los mexicanos.

Carimañolas – frituras de yuca rellenas de carne molida o queso.

Panameño – cóctel tradicional de ron, licor de plátano y zumo de limón, con notas de caramelo y vainilla.

Seco Herrerano – licor nacional destilado de caña de azúcar; base de muchos cócteles.

Chicheme – bebida dulce a base de maíz, leche y canela.

Kuchnia

Sancocho – gęsta zupa z kurczaka, pochrzynu (ñame), kolendry i innych ziół, podawana z białym ryżem.

Arroz con pollo – ryż gotowany z rozdrobnionym kurczakiem, papryką, groszkiem, marchewką i przyprawami.

Ropa vieja – duszona wołowina z pomidorami, cebulą i papryką.

Tamales panameños – gotowane w liściach bijao, większe niż meksykańskie tamales.

Carimañolas – smażone przekąski z manioku nadziewane mięsem mielonym lub serem.

Panameño – tradycyjny koktajl z rumu, likieru bananowego i soku z limonki, o nutach karmelu i wanilii.

Seco Herrerano – narodowy trunek Panamy, destylowany z trzciny cukrowej; podstawa wielu koktajli.

Chicheme – słodki napój z kukurydzy, mleka i cynamonu.

Foto: Luis Quintero/Pexels

Tradiciones y festividades

Carnavales de Las Tablas – celebrados anualmente con más de 200.000 asistentes, destacan por sus desfiles y comparsas rivales.

Festival del Corpus Christi de La Villa de Los Santos – mezcla de celebraciones religiosas y folclóricas; incluye danzas como la Danza de los Diablicos Limpios o el Grandiablo.

Fiestas patrias (3 y 28 de noviembre) – conmemoran la independencia de Colombia (1903) y de España (1821).

Semana Santa en Pesé – teatro religioso en vivo con Vía Crucis y la crucifixión de Cristo en un espectáculo multitudinario.

Desfile de las Mil Polleras – homenaje a la pollera panameña, vestimenta tradicional femenina elaborada artesanalmente, símbolo del patrimonio cultural del país.

Leyendas populares

La Tuliveja – espíritu femenino, mitad mujer y mitad ave (con rasgos de arpía). En la versión panameña, una madre que ahogó a su hijo es transformada por Dios en una tuliveja, condenada a buscarlo por siglos.

La Silampa – espíritu inquieto lleno de odio y venganza. Según la leyenda, vaga atormentada y seduce los hombres que andan solos por la noche.

El Cadejo – una criatura sobrenatural con forma de perro, de pelaje blanco que refleja la pureza de la naturaleza, o negro, capaz de camuflarse en la oscuridad. Sus ojos rojos semejan el fuego del infierno, y arrastra pesadas cadenas que anuncian su presencia. Es, al mismo tiempo, un espíritu protector y una entidad maligna.

El Chivato – encarnación del demonio, con cuerpo antropomorfo y rasgos de cabra y toro, pero con torso humano; aterroriza a los viajeros nocturnos.

Tradycje i święta

Karnawał w Las Tablas – najważniejszy karnawał w kraju, przyciągający ponad 200 tysięcy uczestników. Znany z parad i rywalizujących ze sobą grup tanecznych.

Festiwal Bożego Ciała w La Villa de Los Santos – połączenie obchodów religijnych i ludowych; obejmuje tradycyjne tańce, m.in. Danza de los Diablicos Limpios i Grandiablo.

Święta narodowe (3 i 28 listopada) – upamiętniają odpowiednio niepodległość od Kolumbii (1903) i od Hiszpanii (1821).

Wielki Tydzień w Pesé – religijne przedstawienia na żywo z inscenizacją Drogi Krzyżowej i ukrzyżowania Chrystusa.

Parada Tysiąca Poller – hołd dla tradycyjnego stroju panamskiego kobiet, pollery, wytwarzanego ręcznie przez rzemieślników w całym kraju.

Lokalne legendy

La Tuliveja – duch kobiety; pół kobieta, pół ptak (o cechach harpii). W panamskiej wersji to matka, która utopiła swoje dziecko i została przez Boga przemieniona w potwora skazanego na wieczne poszukiwanie dziecka.

La Silampa – niespokojny duch przepętlony nienawiścią i żądzą zemsty. Według legendy duch kobiety błąka się po nocy i uwodzi samotnych mężczyzn na ich zgubę.

El Cadejo – nadprzyrodzona istota w postaci psa o białym futrze, które odzwierciedla czystość natury, lub czarnym, pozwalającym mu stapiać się z ciemnością. Jego czerwone oczy przypominają ogień piekielny, a ciężkie łańcuchy, które ze sobą niesie, zdradzają jego obecność. Jest zarazem duchem opiekuńczym i złowrogim stworzeniem.

El Chivato – wcielenie diabła o ludzkim torsie i głowie przypominającej kozę lub byka; nocami przeraża podróżnych.

Música

Tambores y salomas – base del folclore rural. Tipiquito o música típica – interpretada con acordeón, tambor y mejorana.

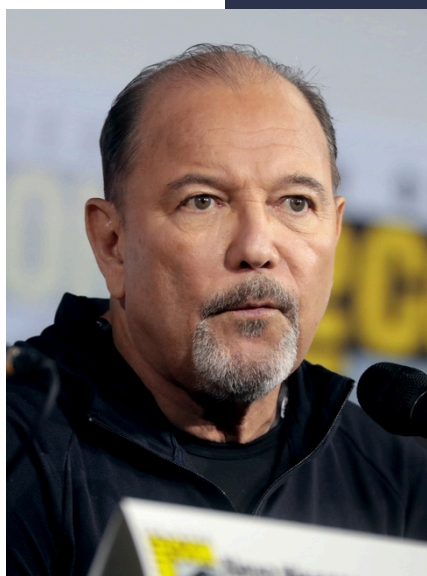
Salsa y plena panameña – con figuras como Rubén Blades y los hermanos Blades.

Reggaetón panameño – Panamá fue uno de los lugares donde nació el género; pioneros como El General, Nando Boom y Renato.

Jazz en Panamá – reconocido internacionalmente gracias al Panama Jazz Festival, fundado por el pianista Danilo Pérez.

Personaje destacado

Rubén Blades – músico, actor y figura cultural global. Ganador de catorce Premios Grammy, ha tenido una carrera destacada en la música, el cine y la televisión. El documental Yo no me llamo Rubén Blades está dedicado a su vida y trayectoria. Actuó en Manos de piedra. Aunque sus álbumes se enmarcan en la salsa afrocubana, ha colaborado con artistas de rock, jazz, pop, hip-hop, reggaetón y salsa.

Fuente/Zródło:
Wikipedia/Gage
Skidmore

Muzyka

Tambores y salomas – tradycyjne rytmy będące podstawą panamskiego folkloru.

Música típica (tipiquito) – grana na akordeonie, bębnie i lutni mejorana.

Salsa i plena panameña – z artystami takimi jak Rubén Blades i bracia Blades.

Panamski reggaetón – jeden z krajów narodzin gatunku; pionierzy to El General, Nando Boom i Renato.

Jazz w Panamie – znany na całym świecie dzięki Panama Jazz Festival, założonemu przez pianistę Danilo Péreza.

Wybitna postać

Rubén Blades – słynny muzyk, aktor i ikona kultury panamskiej. Zdobywca czternastu nagród Grammy. Odniósł sukces zarówno w muzyce, jak i w filmie oraz telewizji. Dokument Yo no me llamo Rubén Blades poświęcony jest jego życiu i twórczości. Wystąpił również w filmie Kamienne pięści. Choć jego albumy należą do nurtu salsy afrokubańskiej, współpracował z artystami rockowymi, jazzowymi, popowymi, hiphopowymi i reggaetonowymi.

T-SHIRTS

DÍA DE MUERTOS

WWW.KTRINES.COM

The image shows two large, dark, abstract sculptures on a cobblestone plaza. The sculptures are made of a material that looks like bronze or dark stone, with a textured, layered appearance. They are positioned on either side of a central path that leads towards the background. The background features modern buildings and a clear sky with a bright sun setting or rising, creating a warm, golden glow. The overall scene is a public square or park area in an urban setting.

**CREACIÓN DE IDENTIDAD
POLÍTICA HISTÓRICA DE LA POLONIA DE
ENTREGUERRAS**

***KREOWANIE TOŻSAMOŚCI
POLITYKA HISTORYCZNA MIĘDZYWOJENNEJ POLSKI***

En 1918, Polonia recuperó su independencia tras 123 años de dominio extranjero. Los vencedores de la Primera Guerra Mundial apoyaron las aspiraciones independentistas de Polonia. Sin embargo, las fronteras del país recién renacido aún no estaban definidas. Poco después de la Primera Guerra Mundial, los polacos lucharon contra los alemanes en la Gran Polonia y Silesia, contra los ucranianos en Galicia Oriental y contra los lituanos en la región de Vilna. En 1920, Polonia fue invadida por el Ejército Rojo, pero tras una serie de batallas, los bolcheviques fueron derrotados. Los polacos triunfaron.

A principios de la década de 1920, todos los territorios en disputa ya habían sido anexados a Polonia. Cuatro ciudades importantes: Katowice en Silesia, Poznań en Gran Polonia, Vilna y Leópolis (Lviv) en la frontera oriental, también pasaron a formar parte de Polonia.

W 1918 roku Polska odzyskała niepodległość po 123 latach obcych rządów. Zwycięzcy I wojny światowej poparli polskie dążenia niepodległościowe. Granice odrodzonego państwa nie zostały jednak jeszcze określone. Krótco po I wojnie światowej Polacy walczyli z Niemcami w Wielkopolsce i na Śląsku, z Ukraińcami w Galicji Wschodniej oraz z Litwinami na Wileńszczyźnie. W 1920 roku Polska została zaatakowana przez Armię Czerwoną, ale po serii bitew bolszewicy zostali pokonani. Polacy odnieśli triumf.

Na początku lat dwudziestych XX wieku wszystkie sporne terytoria zostały przyłączone do Polski. Cztery główne miasta – Katowice na Śląsku, Poznań w Wielkopolsce oraz Wilno i Lwów na kresach wschodnich – również znalazły się w granicach Polski.

Józef Piłsudski y el teniente Bolesław Wieniawa-Długoszowski, 1916

Cementerio de los Defensores de Leópolis, antes 1939

En el período de entreguerras, el país tenía una población de aproximadamente 35 millones de habitantes. Sin embargo, un tercio de la población no era de habla polaca. La frontera oriental estaba habitada principalmente por ucranianos y bielorrusos. Los alemanes permanecieron en Silesia. Los judíos representaban el 30% de la población urbana. El país, recién renacido, buscaba desesperadamente su identidad. Era necesario reavivar el fervor patriótico y demostrar la fortaleza del Estado polaco y sus profundas raíces históricas. En consecuencia, la política histórica cobró gran importancia.

W okresie międzywojennym kraj liczył około 35 milionów mieszkańców. Jednak jedna trzecia ludności nie była polskojęzyczna. Wschodnią granicę zamieszkiwali głównie Ukraińcy i Białorusini. Niemcy pozostali na Śląsku. Żydzi stanowili 30% ludności miejskiej. Odrodzony kraj rozpaczliwie poszukiwał swojej tożsamości. Konieczne było rozbudzenie patriotycznego zapału i ukazanie siły państwa polskiego oraz jego głębokich korzeni historycznych. W związku z tym polityka historyczna nabrała ogromnego znaczenia.

Tras la recuperación de la independencia En Vilna y Leópolis, las calles principales recibieron nombres de las legiones (grupos militares creados por Józef Piłsudski en 1914). En Poznań, se erigió un monumento a un soldado polaco, similar a San Jorge matando a la serpiente, para conmemorar a las tropas que lucharon contra los alemanes.

La creación de cementerios para los soldados caídos entre 1918 y 1920 también fue importante. El más conocido fue el Cementerio de los Defensores de Leópolis, que no solo servía como lugar de sepultura, sino también como monumento conmemorativo. El arco triunfal era una pieza clave de este conjunto.

Los polacos se reunían allí formalmente para los aniversarios de los levantamientos y las batallas, con el fin de honrar la memoria de sus compatriotas caídos. Gracias a estas ceremonias, la importancia de estos lugares aumentó, ya que quedaron vinculados a la memoria colectiva.

W Wilnie i Lwowie główne ulice otrzymały nazwy Legionów (oddziałów wojskowych utworzonych przez Józefa Piłsudskiego w 1914 roku). W Poznaniu wzniesiono pomnik polskiego żołnierza, na wzór Świętego Jerzego zabijającego węża, dla upamiętnienia żołnierzy walczących z Niemcami. Istotne znaczenie miało również tworzenie cmentarzy dla żołnierzy poległych w latach 1918–1920.

Najbardziej znanym był Cmentarz Obrońców Lwowa, który służył nie tylko jako miejsce pochówku, ale także jako miejsce pamięci. Jego kluczowym elementem był łuk triumfalny.

Polacy gromadzili się tam formalnie w rocznice powstań i bitew, aby uczcić pamięć poległych rodaków. Dzięki tym uroczystościom znaczenie tych miejsc wzrosło, ponieważ stawały się one częścią pamięci zbiorowej.

Los recuerdos de los levantamientos se recopilaron y exhibieron con esmero. En 1929, se tomó la decisión de construir el Museo de Silesia en Katowice. Cinco años después, se organizó una exposición de recuerdos de los insurgentes para conmemorar el 15.º aniversario del Levantamiento de Silesia. Entre las piezas expuestas se encontraban carteles de propaganda, folletos y postales de los años 1918-1920, así como medallas y condecoraciones otorgadas a los insurgentes.

Al analizar la política histórica en la Polonia de entreguerras, resulta imposible obviar el culto al mariscal Józef Piłsudski. En la década de 1930, este culto se convirtió en una parte fundamental del discurso político e histórico, presente presente asimismo en el espacio público.

Wspomnienia z powstań były starannie gromadzone i eksponowane. W 1929 roku podjęto decyzję o budowie Muzeum Śląskiego w Katowicach. Pięć lat później zorganizowano wystawę pamiątek powstańczych z okazji 15. rocznicy Powstania Śląskiego. Wśród eksponatów znalazły się plakaty propagandowe, ulotki i pocztówki z lat 1918-1920, a także medale i odznaczenia otrzymane przez powstańców.

Analizując politykę historyczną w Polsce międzywojennej, nie sposób pominąć kultu Marszałka Józefa Piłsudskiego. W latach 30. XX wieku kult ten stał się fundamentalnym elementem dyskursu politycznego i historycznego, obecnym również w sferze publicznej.

MATKO PAMIĘTAJ OMNIE

Cartel de
propaganda
polaca en Silesia,
1921

GŁOSUJ za POLSKĄ

Su influencia sobre las masas fue crucial para la consolidación del Estado polaco. Piłsudski no solo era respetado por la mayoría de los polacos, sino también por las minorías nacionales. Tras su muerte, se celebraron servicios conmemorativos tanto en iglesias como en sinagogas.

Jego wpływ na masy miał kluczowe znaczenie dla konsolidacji państwa polskiego. Piłsudski cieszył się szacunkiem nie tylko większości Polaków, ale także mniejszości narodowych. Po jego śmierci w kościołach i synagogach odbywały się nabożeństwa żałobne.

Sociedad Gimnástica «Sokół» en el desfile en Poznan, 1932

Cabe destacar que casi todas las ciudades y pueblos de Polonia contaban con una calle dedicada a Piłsudski, y que existían numerosos monumentos en su honor a lo largo y ancho del país.

En conclusión, las autoridades de la Polonia de entreguerras organizaron meticulosamente el espacio público para promover su política histórica. Los símbolos que emplearon conmemoraban momentos de gloria polaca. No obstante, esos mismos lugares de memoria evocaban momentos de dolor y humillación para las minorías nacionales. El espacio público no era siempre un lugar para el diálogo, sino un espacio para la manifestación de la dominación militar, política y cultural polaca.

Por: Anna Kraus
Fotos: dominio público

Warto zauważyć, że niemal każde miasto i miasteczko w Polsce miało ulicę nazwaną imieniem Piłsudskiego, a w całym kraju istniały liczne pomniki ku jego czci.

Podsumowując, władze międzywojennej Polski skrupulatnie organizowały przestrzeń publiczną, aby promować swoją politykę historyczną. Symbole, którymi się posługiwały, upamiętniały chwile polskiej chwały. Jednak te same miejsca pamięci nierzadko przywoływały chwile bólu i upokorzenia dla mniejszości narodowych. Przestrzeń publiczna nie zawsze była miejscem dialogu, lecz manifestacją polskiej dominacji militarnej, politycznej i kulturowej.

Tekst: Anna Kraus
Zdjęcia: domena publiczna

T-SHIRTS

DÍA DE LOS MUERTOS

WWW.KTRINES.COM

KTRINES

ALTAR DE MUERTOS

OLĘTARZ ZMARŁYCH

Altar de Muertos

Altar de Muertos es la nueva exposición de la Vitrina Cultural preparada por la Embajada de México con motivo de la celebración del Día de Muertos. La exposición es muy impresionante, vibra con colores y con los elementos emblemáticos de las festividades del Día de Muertos.

Ołtarz zmarłych

Ołtarz zmarłych to nowa wystawa na Witrynie Kulturalnej, przygotowana przez Ambasadę Meksyku z okazji obchodów Dnia Zmarłych. Ekspozycja robi ogromne wrażenie, pulsuje kolorami i pełna jest elementów symbolicznych dla meksykańskiego święta Día de Muertos.

La tradición fue declarada Obra Maestra del Patrimonio Oral e Inmaterial de la Humanidad por la Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura (UNESCO) en el año 2003. Se celebra el 1 y el 2 de noviembre con diferentes actividades tanto para los adultos como para los niños. La parte tradicional, que incluye visitar cementerios, arreglar las tumbas y asistir a las celebraciones religiosas, es muy parecida a las celebraciones polacas del Día de Muertos. Pero las mexicanas están llenas de color y sabor.

Tradycja Dnia Zmarłych została uznana za Arcydzieło Ustnego i Niematerialnego Dziedzictwa Ludzkości przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) w 2003 roku. Święto obchodzone jest 1 i 2 listopada i obejmuje różnorodne aktywności, zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci. Tradycyjne elementy, takie jak odwiedzanie cmentarzy, porządkowanie grobów i uczestnictwo w nabożeństwach, przypominają polskie obchody Dnia Zmarłych. Meksykańskie święto wyróżnia się jednak bogactwem kolorów i smaków.

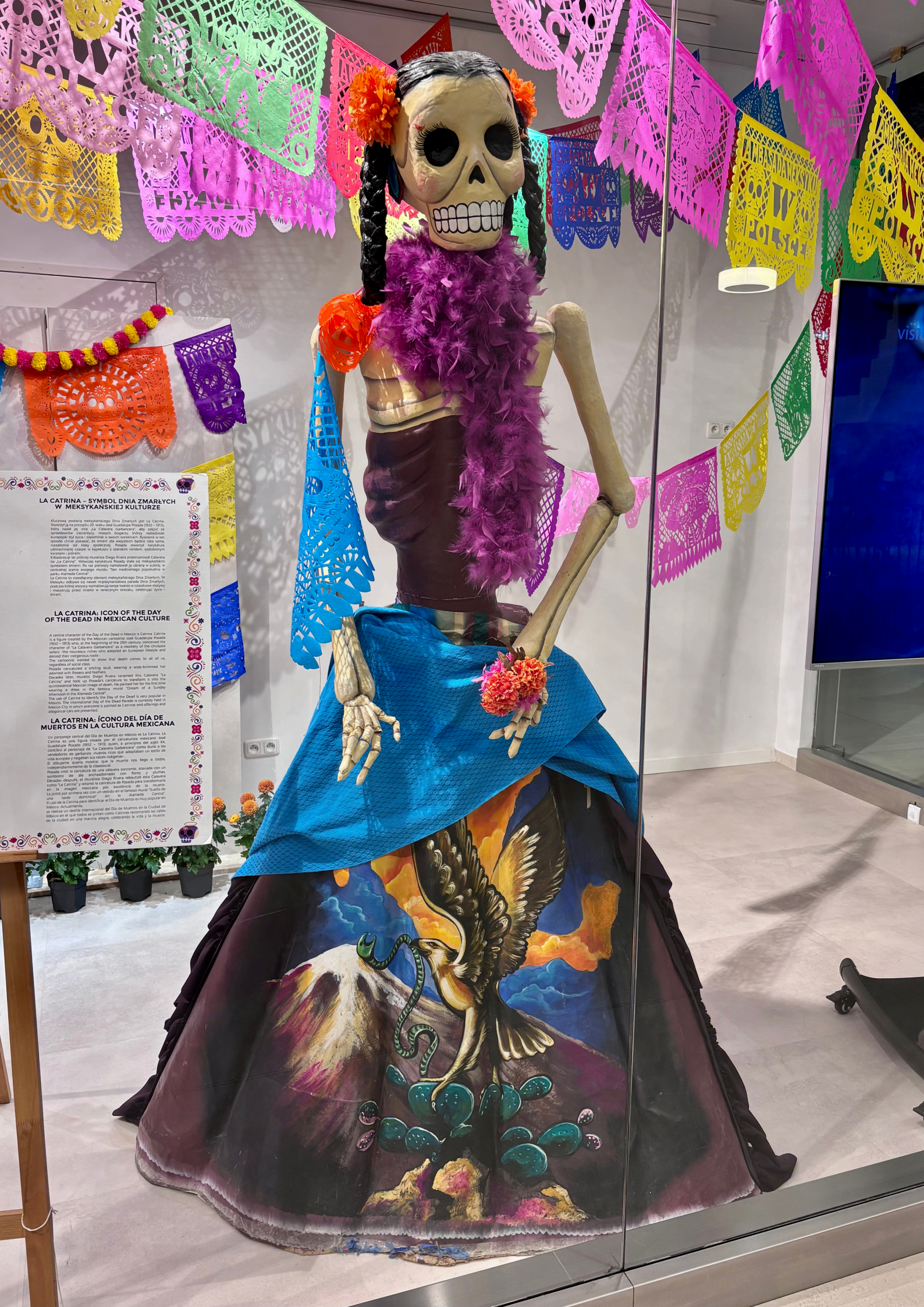
Colocar altares y ofrendas es una tradición muy emblemática en México. Cada familia prepara una ofrenda para los seres queridos que ya no están vivos. El altar tradicional tiene varios niveles e incluye la comida y bebida favorita de las personas homenajeadas, las fotos de los difuntos, papel picado, flores, especialmente cempasúchil, pan de muerto, velas y mucho más.

La exhibición también muestra una icónica figura mexicana: La Catrina. Escribimos sobre La Catrina y las calaveritas literarias en el último número de la revista Vistularte (numero 27). Creada por José Guadalupe Posada, es un personaje que representa la muerte y una crítica a la alta sociedad de su tiempo. Leemos: "Posada creó la caricatura de una calavera sonriente, ataviada con un sombrero de ala ancha adornado con flores y plumas." Después, Diego Rivera bautizó la "calavera" de Posada como La Catrina. Hoy en día se organizan desfiles grandes y espectaculares, con la gente pintada y vestida como la famosa Catrina. Estas celebraciones están repletas de alegría, humor y recuerdos de los seres queridos que ya partieron.

Budowanie ołtarzy i składanie ofiar (ofrendas) to jeden z najbardziej rozpoznawalnych elementów meksykańskiej tradycji. Każda rodzina przygotowuje ołtarz dla swoich bliskich, którzy odeszli. Tradycyjny ołtarz ma kilka poziomów i umieszcza się na nim ulubione potrawy i napoje zmarłych, ich zdjęcia, wycinanki papierowe, papier picado, kwiaty, zwłaszcza aksamitki cempasúchil, chleb zmarłych (pan de muerto), świece i wiele innych symbolicznych przedmiotów.

Na wystawie można również zobaczyć jedną z ikon meksykańskiej kultury La Catrinę. Pisywaliśmy już o niej i o „calaveritas literarias” w poprzednim numerze magazynu Vistularte (nr. 27). Stworzona przez José Guadalupe Posadę, La Catrina jest postacią, która symbolizuje śmierć, a zarazem stanowi krytykę meksykańskiej elity swoich czasów. Czytamy: „Posada stworzył karykaturę uśmiechniętej czaszki, ubranej w szerokobrzęzny kapelusz ozdobiony kwiatami i piórami.” Później Diego Rivera nadał jej imię La Catrina. Dziś w wielu miastach odbywają się barwne i widowiskowe parady, podczas których ludzie malują twarze i przebierają się za słynną Catrinę. Uroczystości te są pełne radości, humoru i wspomnień o bliskich, którzy odeszli.

LA CATRINA - SYMBOL DNIA ZMARTYCH W MEKSYKAŃSKIEJ KULTURZE

Kluczową postacią meksykańskiego Dnia Zmarłych jest La Catrina. Stworzył ją na prośbę 20-letniego Guadalupe Posada (1872-1913), który nawiązał do rzeźby Calavera Calaveras, aby zwrócić uwagę na społeczne nierówności. Wzrostła ona z europejskiej ligi futbolu i rzeźbienia o smutnych kształtach. Posada w ten sposób chciał pokazać, że śmierć dla wszystkich będzie taka sama, niezależnie od klasy społecznej. Posada stworzył karykaturę społecznego człowieka w karkołomnym i szorstkim, szorstkim kształcie i formie.

LA CATRINA: ICON OF THE DAY OF THE DEAD IN MEXICAN CULTURE

A central character of the Day of the Dead in Mexico is Catrina. Catrina is a figure created by the Mexican cartoonist José Guadalupe Posada (1872-1913) who, at the beginning of the 20th century, combined the character of "La Calavera Calaveras" as a mockery of the European society - the fashionable ladies, who adopted an European lifestyle and denied their indigenous roots.

LA CATRINA, ÍCONO DEL DÍA DE MUERTOS EN LA CULTURA MEXICANA

Un personaje central del Día de Muertos en México es La Catrina. La Catrina es una figura creada por el caricaturista mexicano José Guadalupe Posada (1872-1913) quien, a principios del siglo XX, combinó al personaje de "La Calavera Calaveras" como burla a los europeos y negaba sus raíces indígenas.

Tenemos la oportunidad de ver una gran estatua de La Catrina. Con cempasúchiles, viste una falda muy simbólica: con la pintura del águila con la serpiente en el pico sobre el nopal y el volcán al fondo, todos símbolos de México.

A otro lado, hay una pareja de Catrinas de alta sociedad con su hijo o hija. Ambos, muy elegantes, están listos para una fiesta aristocrática. Aquí el simbolismo nos revela que la riqueza o la pobreza no importan frente a la muerte. Todos somos iguales y todos vamos a morir.

Na wystawie możemy podziwiać imponującą rzeźbę La Catriny. Otoczona kwiatami aksamitkami, ma na sobie symboliczną spódnicę, ozdobioną malowidłem orła z wężem w dziobie, siedzącego na opuncji, z wulkanem w tle – elementami symbolicznymi dla Meksyku.

Z drugiej strony znajduje się para eleganckich Catrin z dzieckiem. Wszyscy ubrani są w stroje arystokratyczne, gotowi na bal. Symbolika tej sceny przypomina, że bogactwo ani ubóstwo nie mają znaczenia wobec śmierci. Wszyscy jesteśmy równi i wszyscy kiedyś umrzemy.

collection
**VIVA
ME
XI
CO**

KTRINES®

www.ktrines.com

Este año el altar es un homenaje a la científica mexicana Julieta Norma Fierro Gossman. Ella dejó este mundo para su último viaje en septiembre, por eso la ofrenda tiene aún más impacto y simbolismo. Julieta Fierro fue una distinguida física, astrónoma y divulgadora científica. Investigó el material interestelar y, más recientemente, el sistema solar. Recibió tres doctorados honoris causa. Fue investigadora titular del Instituto de Astronomía y profesora de la Facultad de Ciencias de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM). Ocupaba la silla XXV de la Academia Mexicana de la Lengua. Escribió numerosos libros y publicaciones.

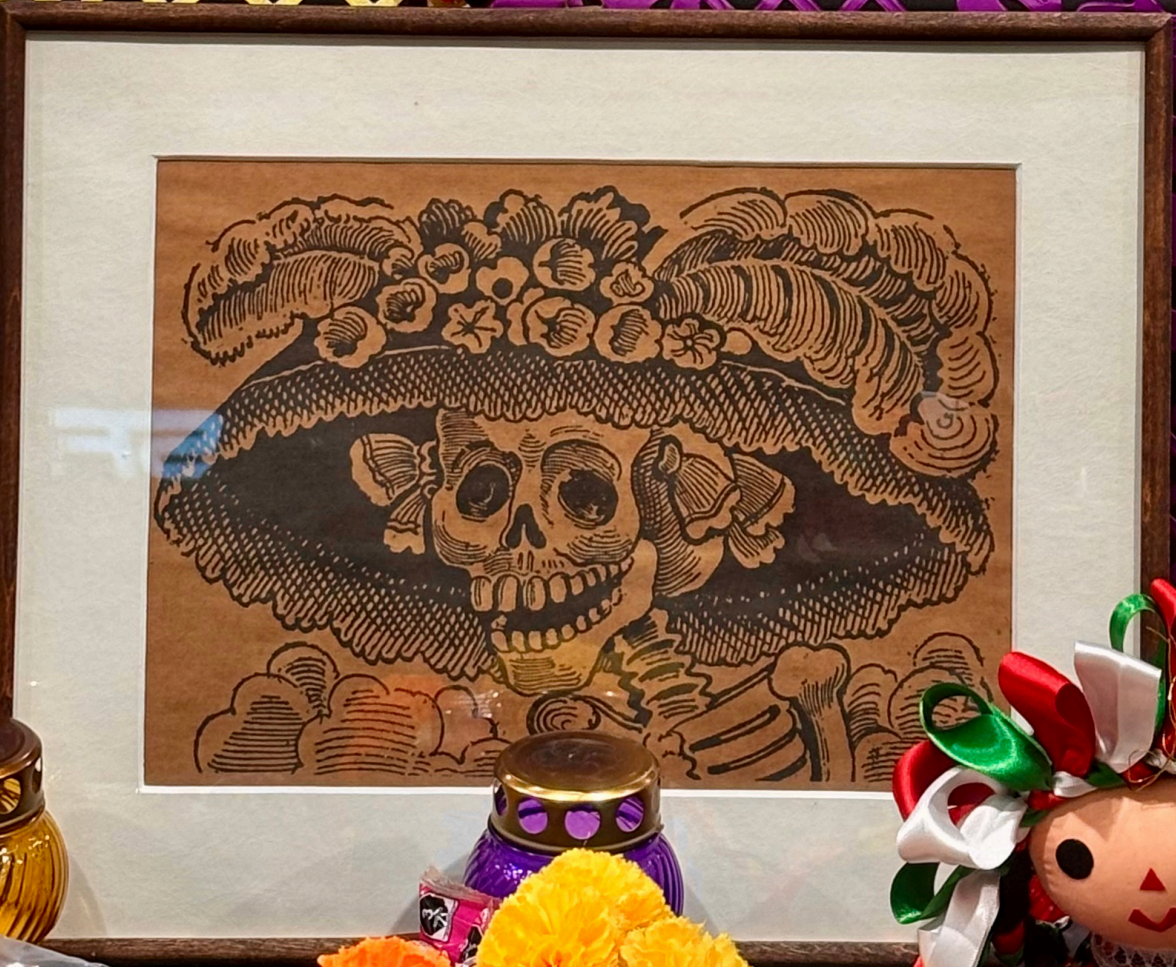
En su inspiradora charla "La ciencia nos demuestra que no tenemos la verdad" (disponible en YouTube) compartió su historia personal. La manera en que habló en el video demuestra que tuvo mucha pasión por la ciencia y por compartir esa sed de conocimiento con la gente. Recordó sus sueños de cuando era niña. Desde siempre tuvo muchas ganas de aprender todo: hablar, escribir, ciencia. Dijo: "Para mí, la ciencia es la manera de entender la naturaleza." Su charla fue muy inspiradora, y su amor por la ciencia – que, en realidad, es seguir preguntando, seguir divulgando, seguir equivocándose y aprendiendo – motiva y transmite una energía espectacular.

Fierro fue cautivante al comparar la ciencia con la felicidad, porque la ciencia nos da retos, y eso produce felicidad. Platicó también sobre las mujeres que quieren ser científicas y los retos que deben superar: tradiciones, condiciones, y los cambios necesarios para que más mujeres entren en la ciencia. Enseñó que cada persona tiene la capacidad de inventar algo nuevo, que todos tenemos creatividad. Creía en explicar la ciencia de una manera divertida. Y, para concluir, añadió que la ciencia permite la libertad. Les invito a ver este video para una dosis de alegría e inspiración.

W tym roku ołtarz poświęcony jest meksykańskiej uczonej Julietcie Normie Fierro Gossman. Odeszła we wrześniu, wyruszając w swoją ostatnią podróż, dlatego tegoroczna ofrenda ma wyjątkowo symboliczny wymiar. Julieta Fierro była wybitną fizyczką, astronomką i popularyzatorką nauki. Zajmowała się badaniem materii międzygwiazdowej, a w ostatnich latach Układu Słonecznego. Otrzymała trzy doktoraty honoris causa. Pracowała jako profesor na Wydziale Nauk Ścisłych Uniwersytetu Narodowego Meksyku (UNAM) i była członkinią Meksykańskiej Akademii Języka, gdzie zajmowała fotel XXV. Napisała liczne książki i publikacje naukowe.

W swojej inspirującej prelekcji „Nauka pokazuje nam, że nie posiadamy prawdy” („La ciencia nos demuestra que no tenemos la verdad”), dostępnej na YouTube, opowiedziała o swojej osobistej historii. Sposób, w jaki mówiła, pokazuje, że miała ogromną pasję do nauki i do dzielenia się tą nieugaszoną ciekawością świata z ludźmi. Wspominała swoje dziecięce marzenia i ogromną chęć nauki wszystkiego: mówienia, pisania, poznawania. Powiedziała: „Dla mnie nauka to sposób na zrozumienie natury.” Jej wystąpienie było bardzo inspirujące, a jej miłość do nauki — która w istocie polega na ciągłym zadawaniu pytań, dzieleniu się wiedzą, popełnianiu błędów i uczeniu się — motywuje i przekazuje nam niezwykłą energię.

Fierro zachwycała porównując naukę do szczęścia, gdyż to nauka stawia przed nami wyzwania, a one przynoszą radość. Mówiła również o kobietach, które chcą zostać naukowczyniami, i o trudnościach, jakie muszą pokonać: tradycjach, warunkach, które należy zmienić, aby więcej kobiet mogło wejść do świata nauki. Uczyła, że każdy człowiek ma zdolność tworzenia czegoś nowego, że w każdym tkwi kreatywność. Wierzyła, że naukę należy tłumaczyć w sposób zabawny i przystępny. A na zakończenie dodała, że nauka daje wolność. Warto obejrzeć ten wykład i dać sobie dawkę radości i inspiracji.

La exposición del Día de Muertos está abierta durante todo el mes de noviembre en Atlas Tower, Varsovia.

Wystawę Dnia Zmarłych można oglądać przez cały listopad w Atlas Tower w Warszawie.

Autoría y fotos: **Weronika Bazydło**

Tekst i zdjęcia: **Weronika Bazydło**

NIEBORÓW

RELAJACIÓN EN EL JARDÍN PALACIEGO

RELAKS W OGRODZIE PAŁACOWYM

Polonia cuenta con numerosas y bellas residencias históricas rodeadas de parques. Una de ellas se encuentra en Nieborów, lugar que especialmente en verano atrae a muchos visitantes. “Pasé la mayor parte del tiempo en el jardín. Fue realmente relajante”, contó en una breve entrevista a Vistularte Raul, un turista rumano.

Polska cieszy się wieloma pięknymi rezydencjami otoczonymi parkami. Jednym z takich miejsc jest Nieborów, który szczególnie latem przyciąga licznych odwiedzających. – Spędziłem większość czasu w ogrodzie. To było naprawdę relaksujące – powiedział w rozmowie z „Vistularte” Raul, rumuński turysta mieszkający we Włoszech.

Residencia histórica

El palacio de Nieborów fue construido en 1694 sobre un plano rectangular. Nieborów se encuentra a menos de 100 km de Varsovia, pero ya en el territorio del voivodato de Łódź, cerca de Łowicz. El edificio tiene dos plantas y representa la variante noroccidental del barroco europeo. Es característico por la presencia de dos torres angulares con cúpulas barrocas, típicas de la arquitectura laica polaca, y cuenta también cuenta con balcones.

Historyczna rezydencja

Pałac w Nieborowie powstał w 1694 roku na planie prostokąta. Budowla ma dwie kondygnacje i reprezentuje północno-zachodni nurt europejskiego baroku. Charakteryzuje ją obecność dwóch wież alkierzowych z barokowymi hełmami, typowych dla polskiej architektury świeckiej. Budynek zdobią też balkony.

El frontón norte fue enriquecido con emblemas de dignidad hetmańska y principesca, y alrededor de 1766 se añadieron los escudos de los propietarios: la Pogoń de los Czartoryski y el Oginiec de la familia Ogiński. Sobre el frontón se encuentra una escultura de Baco. En el frontón orientado hacia el jardín se puede ver el escudo de los Radziwiłł – Trąby. Los interiores del palacio fueron reformados en distintos estilos: rococó (1766–1768), neoclásico temprano (1784), neorrococó (1886) y durante los años 1922–1926. Sin embargo, la distribución original de las habitaciones y la mayoría del mobiliario se han conservado hasta hoy.

Naturaleza en estilo francés

El jardín de Nieborów, muy frecuentado por quienes pasean, fue diseñado al estilo francés. Crecen allí numerosas especies de árboles, entre ellos dos imponentes plátanos plantados hacia 1770. Las soluciones paisajísticas inspiradas en la escuela de André Le Nôtre se difundieron en Polonia entre 1720 y 1760, lo cual se aprecia en este jardín: frente a la fachada sur del palacio se encuentran bajos laberintos de boj y parterres florales; a lo largo de una amplia avenida de tilos se extiende un césped simétrico. A ambos lados se sitúan gabinetes y bosquetes formados por hileras recortadas de carpas y tilos, característicos de la regularidad del jardín francés.

Według archeologów osada na skarpie wzdłuż rzeki Tympanon północny ubogacono o emblematy godności hetmańskiej i książęcej, a około 1766 roku dodano herby właścicieli – Pogoń Czartoryskich i Ogińca rodu Ogińskich. Nad tympanonem znajduje się rzeźba Bachusa. Z kolei w tympanonie od strony ogrodu widnieje herb Radziwiłłów – Trąby. Wnętrza były przebudowywane w różnych stylach: rokokowym (1766–1768), wczesnoklasycystycznym (1784), neorokokowym (1886) oraz w latach 1922–1926. Mimo to układ pomieszczeń i wyposażenie zachowały swoją pierwotną formę do dzisiaj.

Natura w stylu francuskim

Ogród w Nieborowie, chętnie odwiedzany przez spacerowiczów, został zaprojektowany w stylu francuskim. Rosną tam liczne gatunki drzew, spośród których szczególną uwagę przyciągają dwa okazałe platanos posadzone około 1770 roku. Rozwiązania ogrodowe inspirowane szkołą André Le Nôtre'a rozpowszechniały się w Polsce w latach 1720–1760. A jest to zauważalne w tamtejszym ogrodzie, gdzie przed południową elewacją pałacu znajdują się niskie labirynty bukszpanowe i partery kwiatowe, a wzdłuż szerokiej lipowej alei rozciąga się trawnik dywanowy. Symetrycznie po obu stronach ulokowano gabinety ogrodowe i boskiety ze starannie strzyżonych grabów i lip – wszystko zgodnie z zasadą regularności charakterystyczną dla francuskich ogrodów.

– Pasé la mayor parte del tiempo en el jardín. Fue muy relajante. Dentro hay también una cafetería, donde puedes descansar después de una larga caminata. Es un lugar que realmente te permite desconectar después de una semana intensa, llena de desplazamientos y kilómetros recorridos – relató Raúl, un turista rumano que vive en Italia, en una entrevista con «Vistularte».

Destrucciones de guerra

En la parte oriental del jardín se encuentran los edificios funcionales de finales del siglo XVIII: la caballeriza, la cochera, la orangerie y las casas del personal del palacio. También se halla el Pabellón de Caza, actualmente acondicionado como alojamiento. Cerca de la entrada se ubica el edificio de la antigua Manufactura, hoy convertido en taller de cerámica artística y sede administrativa del museo.

– Paseas y disfrutas de la vista de las flores, y también de la villa, que desde el punto de vista arquitectónico es muy interesante – concluyó Raúl.

– Większość czasu spędziłem w ogrodzie. Było to bardzo relaksujące. W środku mieści się także kawiarnia, która pozwala ci wypocząć po długim spacerze po ogrodzie. Można powiedzieć, że jest to miejsce, które pozwala ci wypocząć po długim, intensywnym tygodniu, podczas którego dużo się przemieszczałeś, pokonałeś wiele kilometrów – mówił w rozmowie z „Vistularte” Raul, rumuński turysta, mieszkający we Włoszech.

Zabudowania w ogrodzie

Po wschodniej stronie ogrodu zabudowania gospodarcze z końca XVIII wieku: stajnia, wozownia, oranżerie i domki oficjalistów dworskich. Mieści się tam również Pawilon Myśliwski, obecnie przystosowany do funkcji noclegowych. W pobliżu bramy znajduje się budynek dawnej Manufaktury, który dziś pełni rolę pracowni ceramiki artystycznej oraz siedziby administracji muzeum.

– Spacerujesz tam i cieszysz się widokiem kwiatów, cieszysz się także widokiem willi, która z punktu widzenia architektonicznego jest bardzo interesująca – ocenił Raul.

Escrito por: **BEATA SYLWESTRZAK**

T-SHIRTS

DÍA DE MUERTOS

WWW.KTRINES.COM

KTRINES

Dia de Muertos

T-SHIRTS

DÍA DE LOS MUERTOS

WWW.KTRINES.COM

KTRINES

VISTULARTE

Siguenos en nuestras redes sociales.
Obserwuj nas w mediach społecznościowych.

www.vistularte.com

vistularte@gmail.com

